

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

(22 Σεπτεμβρίου 2020)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των άρθρων 8, 9, 17 παρ. 5, 27, 36 και 37 αυτού και των διεθνών συμβάσεων που εκάστοτε ισχύουν στην Ελλάδα, στη διεθνή εμπορική διαιτησία, όταν ο τόπος της διαιτησίας βρίσκεται στην Ελληνική Επικράτεια.

2. Διεθνής είναι η διαιτησία όταν:

α) τα μέρη έχουν, κατά την σύναψη της συμφωνίας διαιτησίας, την εγκατάστασή τους σε διαφορετικά κράτη, ή

β) ένας από τους ακόλουθους τόπους δεν βρίσκεται στο κράτος στο οποίο τα μέρη έχουν την εγκατάστασή τους:

αα) ο τόπος της διαιτησίας, όπως αυτός καθορίζεται από τη συμφωνία διαιτησίας ή με την διαδικασία που η συμφωνία αυτή προβλέπει,

ββ) οποιοσδήποτε τόπος στον οποίο πρόκειται να εκπληρωθεί ουσιώδες μέρος των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εμπορική σχέση ή ο τόπος με τον οποίο συνδέεται στενότερα το αντικείμενο της διαφοράς, ή

γ) τα μέρη ρητά συμφώνησαν την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

3. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου:

α) αν ένα μέρος έχει περισσότερες από μία εγκαταστάσεις, θεωρείται ως εγκατάστασή του εκείνη που έχει τη στενότερη σχέση με τη συμφωνία διαιτησίας,

β) αν ένα μέρος δεν έχει εγκατάσταση, λαμβάνεται υπ' όψη η συνήθης διαμονή του.

4. Δεκτική υπαγωγής στη διαιτησία είναι κάθε διαφορά, εκτός αν ο νόμος το απαγορεύει.

Άρθρο 2

Ορισμοί και ερμηνευτικοί κανόνες

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου :

- α) Η «διαιτησία» μπορεί να είναι θεσμική ή μη.
- β) «Διαιτητικό δικαστήριο» σημαίνει τον έναν ή τους περισσότερους διαιτητές.
- γ) «Δικαστήριο» είναι κρατικό όργανο παροχής δικαστικής προστασίας.
- δ) «Προσφυγή στη διαιτησία» είναι το αρχικό δικόγραφο με το οποίο αρχίζει η συγκεκριμένη διαιτησία σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 21, ως προς τη διαφορά που υπάγεται σ' αυτήν.
- ε) Όταν τα μέρη έχουν την εξουσία να αποφασίσουν για ένα ζήτημα, έχουν την ευχέρεια, με την επιφύλαξη του άρθρου 28, να αναθέτουν τη σχετική απόφαση σε τρίτο, ο οποίος μπορεί να είναι οργανισμός θεσμικής διαιτησίας.
- στ) Η «συμφωνία διαιτησίας» περιλαμβάνει και τον κανονισμό διαιτησίας στην εφαρμογή του οποίου τα μέρη τυχόν συμφώνησαν.
- ζ) Όπου διάταξη του παρόντος νόμου αναφέρεται σε αγωγή, αυτή εφαρμόζεται και σε ανταγωγή, όπου δε αναφέρεται σε απάντηση, εφαρμόζεται και σε απάντηση στην ανταγωγή, με την επιφύλαξη σε κάθε περίπτωση των άρθρων 25 εδ. α' και 32 παρ. 2 εδ. α'.

Άρθρο 2Α

Διεθνής προέλευση και γενικές αρχές

1. Κατά την ερμηνεία του παρόντος νόμου πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη η διεθνής του προέλευση και η ανάγκη προώθησης της ομοιόμορφης εφαρμογής του, όπως και η αρχή της καλής πίστης.
2. Ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου αλλά δεν ρυθμίζονται ρητά απ' αυτόν πρέπει να επιλύονται με βάση τις γενικές αρχές στις οποίες αυτός βασίζεται.

Άρθρο 3

Γνωστοποιήσεις

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών:
  - α) Κάθε έγγραφο που αποστέλλεται ή διαβιβάζεται θεωρείται ότι έχει παραληφθεί αα) αν παραδόθηκε προσωπικά στον παραλήπτη ή ββ) αν παραδόθηκε στην εγκατάσταση

του, τη συνήθη διαμονή του ή την ταχυδρομική ή ηλεκτρονική του διεύθυνση. Αν ύστερα από εύλογη έρευνα ο παραλήπτης δεν βρεθεί σε καμία από αυτές τις διευθύνσεις, το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί αν αποσταλεί ή διαβιβαστεί στην τελευταία γνωστή εγκατάσταση, συνήθη διαμονή ή ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διεύθυνση του παραλήπτη με συστημένη επιστολή ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο παρέχει απόδειξη της προσπάθειας παράδοσης.

β) Το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί την ημέρα που παραδόθηκε ή διαβιβάστηκε σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο εδ. α' αυτής της παραγράφου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στις διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων.

Άρθρο 4

Παραίτηση από την προβολή αντιρρήσεων

Η μη τήρηση διάταξης του παρόντος νόμου ή της διαιτητικής συμφωνίας από την οποία τα μέρη μπορούν να παρεκκλίνουν συνιστά παραίτηση από το δικαίωμα προβολής της μη τήρησής της, εκτός αν το μέρος προβάλλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση αντίρρηση στην παρέκκλιση αυτή κατά τη διάρκεια της διαιτησίας.

Άρθρο 5

Έκταση δικαστικής παρέμβασης

Σε ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο το δικαστήριο έχει όσες αρμοδιότητες ρητά προβλέπονται σε αυτόν.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας

1. Στις περιπτώσεις των άρθρων 11 παρ. 3 και 4, 13 παρ. 3, 14 και 27 αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος της διαιτησίας, διαφορετικά το Μονομελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του εκείνος που υποβάλλει την κατά τα προαναφερόμενα άρθρα αίτηση ή, αν δεν υπάρχει κατοικία, τη διαμονή του. Αν δεν υπάρχει διαμονή, αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της Αθήνας.

2. Αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης που προβλέπεται στο άρθρο 34 παρ. 2 είναι το Τριμελές Εφετείο στην περιφέρεια του οποίου εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση και αν αυτό δεν μπορεί να προσδιορισθεί, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών. Η αγωγή ακύρωσης εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Αίτηση αναιρέσεως προσδιορίζεται για συζήτηση εντός τριών (3) μηνών από την επίσπευση του προσδιορισμού δικασίμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 7

Ορισμός – Τύπος της συμφωνίας διαιτησίας

1. Συμφωνία διαιτησίας είναι η συμφωνία με την οποία τα μέρη υπάγουν σε διαιτησία υφιστάμενες ή μελλοντικές διαφορές μεταξύ τους από ορισμένη έννομη σχέση, συμβατική ή εξωσυμβατική.
2. Η συμφωνία διαιτησίας μπορεί να έχει τη μορφή διαιτητικής ρήτηρας σε ορισμένη σύμβαση ή τη μορφή χωριστής συμφωνίας.
3. Η συμφωνία διαιτησίας πρέπει να αποτυπώνεται σε έγγραφο το περιεχόμενο του οποίου τα μέρη έχουν συμφωνήσει ρητώς ή σιωπηρώς.
4. Ως έγγραφο λογίζεται ιδίως α) η ανταλλαγή επιστολών, τηλεγραφημάτων, τηλετυπημάτων, τηλεομοιοτυπημάτων ή άλλων μέσων τηλεπικοινωνίας που καταγράφουν τη συμφωνία, β) η ηλεκτρονική καταγραφή που επιτρέπει την εκ των υστέρων διαπίστωση της προέλευσής της από συγκεκριμένο εκδότη και την πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας.
5. Η παραπομπή που γίνεται από σύμβαση σε ρήτρα διαιτησίας που περιλαμβάνεται σε άλλο έγγραφο αποτελεί διαιτητική συμφωνία υπό τον όρο ότι η παραπομπή αυτή καθιστά τη ρήτρα μέρος της σύμβασης.
6. Ανεπιφύλακτη συμμετοχή των μερών στη διαιτητική διαδικασία αποδεικνύει την κατάρτιση της συμφωνίας διαιτησίας.

Άρθρο 7Α

Κύρος της συμφωνίας διαιτησίας

1. Η συμφωνία διαιτησίας είναι έγκυρη αν είναι έγκυρη σύμφωνα με το δίκαιο α) στο οποίο την υπήγαγαν τα μέρη ή β) του τόπου της διαιτησίας ή γ) που διέπει την ουσιαστική συμφωνία των μερών.
2. Η πτώχευση ή οι λοιπές διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν επιδρούν στη συμφωνία διαιτησίας, εκτός αν ο νόμος ορίζει άλλως.

Άρθρο 8

Συμφωνία διαιτησίας και άσκηση αγωγής

1. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται αγωγή σε διαφορά η οποία αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας διαιτησίας, παραπέμπει τη διαφορά στη διαιτησία μετά

από αίτημα ενός από τους διαδίκους, εφόσον αυτό υποβάλλεται κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, εκτός αν το δικαστήριο διαπιστώσει ότι η συμφωνία διαιτησίας είναι άκυρη, ανενεργός ή μη επιδεκτική εφαρμογής.

2. Η εκκρεμοδικία της παρ. 1 δεν εμποδίζει την έναρξη ή τη συνέχιση της διαιτησίας και την έκδοση διαιτητικής απόφασης.

Άρθρο 9

Συμφωνία διαιτησίας και ασφαλιστικά μέτρα

Η συμφωνία διαιτησίας δεν εμποδίζει τα μέρη να ζητήσουν από το δικαστήριο να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με το αντικείμενο της συμφωνίας αυτής, πριν ή μετά την έναρξη της διαιτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 10

Αριθμός διαιτητών

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τον αριθμό των διαιτητών, ο οποίος θα είναι μονός αριθμός.
2. Αν τα μέρη δεν συμφωνούν στον αριθμό των διαιτητών, οι διαιτητές είναι τρεις.

Άρθρο 11

Ορισμός διαιτητών

1. Δεν αποτελεί κώλυμα ορισμού διαιτητή η ιθαγένειά του, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.
2. Με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 5, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τη διαδικασία ορισμού του διαιτητή ή των διαιτητών.
3. Αν κατά τη διαδικασία ορισμού που συμφώνησαν τα μέρη: α) ένα μέρος παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, ή β) τα μέρη ή οι δυο διαιτητές αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία που προβλέπει αυτή η διαδικασία, ή γ) τρίτος παραλείπει να εκπληρώσει καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, τότε κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1 να προβεί στον απαραίτητο ορισμό, εκτός αν η συμφωνία για τη διαδικασία ορισμού διαιτητή ή διαιτητών προβλέπει άλλα μέσα προς εξασφάλιση του ορισμού αυτού.

4. Αν δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία:

α) Όταν οι διαιτητές είναι τρεις, κάθε μέρος ορίζει έναν διαιτητή και οι δύο διαιτητές ορίζουν τον τρίτο διαιτητή. Αν ένα μέρος παραλείψει να ορίσει διαιτητή εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος του άλλου μέρους ή αν οι δύο διαιτητές αδυνατούν εντός τριάντα (30) ημερών από τον ορισμό τους να συμφωνήσουν για τον ορισμό του τρίτου διαιτητή, τότε ο ορισμός γίνεται, μετά από αίτηση ενός μέρους, από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1.

β) Όταν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από έναν διαιτητή και τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για τον ορισμό του, ο ορισμός γίνεται, μετά από αίτηση ενός μέρους, από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1 του παρόντος νόμου.

5. Κατά τον ορισμό διαιτητή, το δικαστήριο ή ο τρίτος εκτιμά τις ιδιότητες που η συμφωνία των μερών απαιτεί να συντρέχουν στο πρόσωπο του διαιτητή και λαμβάνει υπ' όψη οτιδήποτε εξασφαλίζει τον ορισμό ανεξάρτητου και αμερόληπτου διαιτητή. Σε περίπτωση ορισμού μοναδικού ή τρίτου διαιτητή, το δικαστήριο ή ο τρίτος εκτιμά τη σκοπιμότητα ορισμού προσώπου ιθαγένειας διαφορετικής από εκείνη ή εκείνες των μερών και λαμβάνει υπ' όψη τις προτάσεις των μερών.

6. Η απόφαση του δικαστηρίου του άρθρου 6 παρ. 1 που έχει εκδοθεί σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του παρόντος άρθρου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 11Α

Πολυμερείς διαιτησίες

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, οσάκις το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους διαιτητές και στη διαιτησία συμμετέχουν περισσότεροι διάδικοι είτε ως ενάγοντες είτε ως εναγόμενοι, αυτοί ορίζουν έναν διαιτητή από κοινού. Αν οι περισσότεροι διάδικοι αδυνατούν να καταλήξουν σε κοινό ορισμό μέσα στην προθεσμία που προβλέπει η συμφωνία διαιτησίας ή, ελλείψει αυτής, εντός τριάντα (30) ημερών, ο ορισμός γίνεται από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1.

2. Στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε διαδίκου, το δικαστήριο έχει την εξουσία να ορίσει εν όλω το διαιτητικό δικαστήριο, καθορίζοντας ταυτόχρονα και τον προεδρεύοντα. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο μπορεί, κατά τις περιστάσεις, να επιβεβαιώσει ή να ανακαλέσει τον τυχόν ορισμό διαιτητών.

3. Η απόφαση του δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 11B

Ορισμός διαιτητών από το δικαστήριο

Αν για οποιονδήποτε λόγο το διαιτητικό δικαστήριο δεν έχει ορισθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την προσφυγή σε διαιτησία και ανεξάρτητα αν η περίπτωση ρυθμίζεται ή όχι από τα δύο προηγούμενα άρθρα, εφαρμόζεται το άρθρο 11Α αναλόγως, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 12

Λόγοι εξαίρεσης

1. Εκείνος στον οποίο προτείνεται να οριστεί διαιτητής οφείλει να δηλώσει κάθε γεγονός ή περίπτωση που μπορεί να γεννήσει εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του. Ο διαιτητής, από τη στιγμή που ορίζεται και καθ' όλη τη διάρκεια της διαιτησίας, οφείλει να δηλώνει αμέσως στα μέρη και τους λοιπούς διαιτητές οποιοδήποτε τέτοιο γεγονός ή περίπτωση, εκτός αν τους έχει ήδη ενημερώσει.
2. Αίτηση εξαίρεσης διαιτητή επιτρέπεται μόνον αν υπάρχει γεγονός ή περίπτωση που γεννά εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του ή αν στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν οι ιδιότητες που συμφώνησαν τα μέρη. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει εξαίρεση του διαιτητή που όρισε ή του διαιτητή στον ορισμό του οποίου συνέπραξε, μόνο για λόγους που έγιναν γνωστοί σε αυτό μετά τον ορισμό του διαιτητή.

Άρθρο 13

Διαδικασία εξαίρεσης

1. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τη διαδικασία εξαίρεσης διαιτητή, τηρώντας τις διατάξεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.
2. Αν δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, το μέρος που επιδιώκει την εξαίρεση διαιτητή οφείλει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από το χρονικό σημείο που έλαβε γνώση της συγκρότησης του διαιτητικού δικαστηρίου ή κάποιου στοιχείου από τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 12, να υποβάλει στο διαιτητικό δικαστήριο γραπτή αίτηση με τους λόγους εξαίρεσης. Αν ο διαιτητής του οποίου ζητείται η εξαίρεση δεν παραιτηθεί ή το άλλο μέρος δεν συμφωνήσει στην εξαίρεση, το διαιτητικό δικαστήριο καλεί τον καθ' ου η αίτηση εξαίρεσης διαιτητή να τοποθετηθεί και αποφασίζει για την εξαίρεση, με αποχή του τελευταίου, εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της αίτησης.
3. Αν α) απορριφθεί η αίτηση εξαίρεσης που υποβλήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία την οποία συμφώνησαν τα μέρη ή σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 ή β) το διαιτητικό δικαστήριο δεν αποφανθεί ή αδυνατεί να αποφανθεί εντός της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών της παρ. 2, το μέρος που ζήτησε την εξαίρεση μπορεί να ζητήσει από το

δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1 να αποφασίσει για την εξαίρεση. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί εντός τριάντα (30) ημερών αφότου το μέρος έλαβε γνώση της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση εξαίρεσης ή από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας για την έκδοση της σχετικής απόφασης. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, ενώ εκκρεμεί αυτή η αίτηση, το διαιτητικό δικαστήριο, με τη συμμετοχή του διαιτητή του οποίου έχει ζητηθεί η εξαίρεση, μπορεί να συνεχίσει τη διαιτητική διαδικασία και να εκδώσει απόφαση.

Άρθρο 14

Παράλειψη ή αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων διαιτητή

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, αν διαιτητής βρίσκεται σε πραγματική ή νομική αδυναμία να εκπληρώσει τα καθήκοντά του ή για άλλους λόγους παραλείπει να ενεργήσει εντός εύλογου χρόνου, η ιδιότητα του διαιτητή παύει: α) με παραίτησή του, β) με συμφωνία των μερών ή γ) ελλείπει συμφωνίας των μερών, με απόφαση του δικαστηρίου της παρ. 1 του άρθρου 6. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

2. Η παύση της ιδιότητας του διαιτητή στις περιπτώσεις α) και β) της προηγούμενης παραγράφου δεν υποδηλώνει αποδοχή οποιουδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 12.

Άρθρο 15

Διορισμός αντικαταστάτη διαιτητή

1. Όταν παύσει η ιδιότητα του διαιτητή, σύμφωνα με το άρθρο 13 ή 14 ή ύστερα από παραίτηση για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ορίζεται αντικαταστάτης διαιτητής σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται για τον ορισμό του διαιτητή που αντικαθίσταται. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο με τη νέα του σύνθεση αποφασίζει αν η διαδικασία θα συνεχιστεί από το σημείο κατά το οποίο διακόπηκε εξαιτίας της παύσης της ιδιότητας του διαιτητή που αντικαταστάθηκε.

2. Κατόπιν αιτήματος μέρους, ο τρίτος στον οποίον τυχόν ανέθεσαν την εξουσία ορισμού τα μέρη ή, ελλείπει αυτού, το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1 έχει την εξουσία να ορίσει αντικαταστάτη διαιτητή, αν το μέρος που έχει δικαίωμα ορισμού έχει ασκήσει το δικαίωμά του με τρόπο αντίθετο στο καθήκον καλόπιστης διεξαγωγής της διαιτητικής διαδικασίας.

Άρθρο 15Α

Ευθύνη διαιτητών

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του, ο διαιτητής ευθύνεται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 16

Εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου να αποφαινεται για τη δικαιοδοσία του

1. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται για τη δικαιοδοσία του και την ύπαρξη ή την ισχύ της συμφωνίας διαιτησίας. Για τον σκοπό αυτόν, ρήτρα διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση θεωρείται αυτοτελής συμφωνία έναντι των λοιπών όρων της σύμβασης. Ακυρότητα της σύμβασης δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως ακυρότητα της διαιτητικής ρήτρας.

2. Μετά την πάροδο της προθεσμίας για την απάντηση στην αγωγή δεν μπορεί να προβληθεί ένσταση έλλειψης δικαιοδοσίας του διαιτητικού δικαστηρίου. Η ένσταση αυτή δεν αποκλείεται από το γεγονός ότι το μέρος που την προβάλλει όρισε διαιτητή ή συνέπραξε στο διορισμό του. Ένσταση ότι το διαιτητικό δικαστήριο υπερβαίνει τα όρια της εξουσίας του προτείνεται αμέσως μόλις το σχετικό ζήτημα ανακύψει στη διαιτητική διαδικασία. Και στις δύο περιπτώσεις το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να δεχθεί ως παραδεκτή ένσταση που υποβάλλεται σε μεταγενέστερο χρόνο αν θεωρεί δικαιολογημένη την καθυστερημένη προβολή της.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται για τις ενστάσεις της παρ. 2 είτε με παρεμπίπτουσα απόφαση είτε με την απόφαση επί της ουσίας της διαφοράς. Αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφανθεί με παρεμπίπτουσα απόφαση ότι έχει δικαιοδοσία, συνεχίζεται η διαιτητική διαδικασία και εκδίδεται απόφαση επί της ουσίας, αναπόσπαστο μέρος της οποίας θεωρείται η παρεμπίπτουσα απόφαση.

4. Η παρεμπίπτουσα απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου επί της δικαιοδοσίας του μπορεί να προσβληθεί μόνο ως περιεχόμενο της απόφασης επί της ουσίας, κατά τους όρους και τη διαδικασία του άρθρου 34, εκτός αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει διαφορετικά ή το διαιτητικό δικαστήριο δώσει την συναίνεσή του σε αγωγή ακύρωσης κατά της παρεμπίπτουσας απόφασης. Στην τελευταία περίπτωση η αγωγή ακύρωσης της παρεμπίπτουσας απόφασης μπορεί να ασκηθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την παροχή της συναίνεσης ή από την επίδοση της απόφασης, οποιοδήποτε χρονικό σημείο είναι το μεταγενέστερο.

Άρθρο 16Α

Πρόσθετοι διάδικοι και συνένωση διαιτησιών

1. Το διαιτητικό δικαστήριο έχει την εξουσία να δεχθεί να συμμετάσχει στη διαιτητική διαδικασία πρόσωπο, το οποίο δεσμεύεται από τη συμφωνία διαιτησίας, είτε ως ενάγων ή εναγόμενος είτε ως προσθέτως παρεμβαίνων με έννομο συμφέρον

στην επίλυση της αρχικής διαφοράς. Σε περίπτωση που ο αρχικός εναγόμενος προβάλλει αγωγικό αίτημα κατά τρίτου προσώπου, οφείλει να το πράξει με την απάντησή του επί της προσφυγής στη διαιτησία, κατά το άρθρο 21 παρ. 2. Σε κάθε άλλη περίπτωση, απαιτείται αυτοτελές αίτημα. Από τον χρόνο που το αίτημα γίνει δεκτό, οι νέοι διάδικοι έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αρχικών διαδίκων.

2. Μετά από αίτημα διαδίκου, το διαιτητικό δικαστήριο έχει την εξουσία να συνενώσει ενώπιόν του και συνεκδικάσει άλλη διαφορά που εκκρεμεί μεταξύ των διαδίκων ενώπιον των ιδίων διαιτητών ή, με ρητή συμφωνία των μερών, και ενώπιον άλλου διαιτητικού δικαστηρίου. Το διαιτητικό δικαστήριο έχει επίσης την εξουσία να περατώσει τη διαιτητική διαδικασία σε περίπτωση που η διαφορά συνενωθεί ενώπιον του αυτού ή άλλου διαιτητικού δικαστηρίου, εκδίδοντας πράξη κατά το άρθρο 32 παρ. 2.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται με απόφαση επί των αιτημάτων κατά τις παρ. 1 και 2, αφού έχει ζητήσει από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να τοποθετηθούν. Λαμβάνει δε υπ' όψη όλες τις περιστάσεις, ιδίως το στάδιο της διαδικασίας και την σκοπιμότητα ενιαίας κρίσης επί των σχετικών διαφορών.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 17

Εξουσία διαιτητικού δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός μέρους, να διατάξει, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο ή και με διαιτητική απόφαση, τα ασφαλιστικά μέτρα που θεωρεί αναγκαία σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς ή τη διαιτητική διαδικασία. Επίσης, μπορεί να υποχρεώσει τον υπέρ ου το ασφαλιστικό μέτρο σε εγγυοδοσία και, με αίτηση ενός μέρους ή και αυτεπαγγέλτως, να ανακαλέσει, αναστείλει ή μεταρρυθμίσει τα ασφαλιστικά μέτρα που διέταξε, καθώς και την τυχόν εγγυοδοσία που επέβαλε.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος και εφόσον πιθανολογεί την ύπαρξη ασφαλιστέου δικαιώματος. Περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα από όσα είναι αναγκαία δεν πρέπει να διατάσσονται· και ανάμεσα στα περισσότερα προτιμάται εκείνο που είναι λιγότερο επαχθές.

3. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, με αίτημα ενός μέρους, να εκδώσει προσωρινή διαταγή για τη ρύθμιση της κατάστασης έως την έκδοση της απόφασης επί του ασφαλιστικού μέτρου. Η προσωρινή διαταγή εκδίδεται μετά από προηγούμενη ακρόαση του καθ' ου, εκτός αν πιθανολογείται ότι η κλήση αυτού σε ακρόαση θα ματαιώσει την αποτελεσματικότητα της προσωρινής διαταγής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η κλήση σε ακρόαση του καθ' ου η προσωρινή διαταγή πραγματοποιείται μετά την πάροδο εικοσιτεσσάρων (24) ωρών από την

έκδοση της προσωρινής διαταγής. Με την επιφύλαξη της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου για το ασφαλιστικό μέτρο ή για παράταση της ισχύος της προσωρινής διαταγής, η τελευταία παύει αυτοδικαίως με την πάροδο είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της.

4. Οι αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεσμεύουν τα μέρη, τα οποία οφείλουν να συμμορφωθούν με αυτές αμέσως. Ισχύουν δε προσωρινά και δεν επηρεάζουν την κύρια υπόθεση.

5. Το δικαστήριο του άρθρου 9, με αίτηση ενός μέρους, αναγνωρίζει και κηρύσσει εκτελεστά τα ασφαλιστικά μέτρα που διατάχθηκαν κατά την παράγραφο 1, καθώς και την τυχόν εγγυοδοσία, εκτός αν α) το δικαστήριο κρίνει και αυτεπαγγέλτως ότι το ασφαλιστικό μέτρο που διατάχθηκε είναι αντίθετο προς τη διεθνή δημόσια τάξη, όπως αυτή νοείται στο άρθρο 34 παρ. 2 εδ. β' υποεδ. ββ', ή β) έχει ήδη επιληφθεί το δικαστήριο μετά από αίτηση για την επιβολή αντίστοιχου ασφαλιστικού μέτρου.

6. Ο υπέρ ου το ασφαλιστικό μέτρο υποχρεούται σε εύλογη αποζημίωση, αν α) αποδειχθεί ότι πέτυχε την έκδοση ή τη διατήρησή του με πράξεις ή παραλείψεις που αντιβαίνουν στο καθήκον καλόπιστης διεξαγωγής της διαιτητικής δίκης ή β) η λήψη του ασφαλιστικού μέτρου κρίνεται εκ των υστέρων ως αδικαιολόγητη. Εφόσον υποβληθεί αίτημα για επιδίκαση αποζημίωσης από τον καθ' ου διαρκούσης της διαιτητικής διαδικασίας, το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται το αργότερο με την τελική του απόφαση, μετά από ακρόαση των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 18

Τη μεταχείριση και δικαίωμα ακρόασης

Κατά τη διαιτητική διαδικασία τηρείται η αρχή της ισότητας και σε κάθε μέρος πρέπει να δίδεται πλήρης δυνατότητα να αναπτύξει τους ισχυρισμούς του και να προσκομίσει τις αποδείξεις του.

Άρθρο 19

Καθορισμός των διαδικαστικών κανόνων

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, τα μέρη, με συμφωνία τους, καθορίζουν ελεύθερα τη διαιτητική διαδικασία.

2. Ελλείψει συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο καθορίζει, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, την προσφορότερη κατά την κρίση

του διαδικασίας και κρίνει ελεύθερα περί του παραδεκτού, της σημασίας και της βαρύτητας των αποδείξεων.

3. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται και επί της εμπιστευτικότητας ή μη της ύπαρξης της διαιτησίας, της διαιτητικής διαδικασίας και της διαιτητικής απόφασης.

4. Εφόσον διορισθεί γραμματέας, αυτός έχει τις υποχρεώσεις του άρθρου 12 παρ. 1 και την ευθύνη του άρθρου 15Α του παρόντος νόμου. Τα καθήκοντα, η αμοιβή του και όλα τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται στην πράξη με την οποία το διαιτητικό δικαστήριο τον διορίζει.

Άρθρο 20

Τόπος της διαιτησίας

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τον τόπο της διαιτησίας. Ελλείψει συμφωνίας των μερών, τον τόπο της διαιτησίας καθορίζει το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπ' όψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διευκόλυνση των μερών.

2. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να συνεδριάζει σε οποιοδήποτε μέρος ή και με οποιονδήποτε τρόπο κρίνει πρόσφορο, προκειμένου να διασκεφθεί, να εξετάσει μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, να ακούσει τους διαδίκους, να ενεργήσει αυτοψία σε εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα ή να λάβει γνώση εγγράφων.

Άρθρο 21

Έναρξη της διαιτησίας

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η διαιτησία αρχίζει ως προς τη συγκεκριμένη διαφορά την ημέρα κατά την οποία η προσφυγή στη διαιτησία γνωστοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται.

2. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή έχει δικαίωμα να απαντήσει επί της προσφυγής εντός τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίηση της προσφυγής, εκτός αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει διαφορετικά.

Άρθρο 22

Γλώσσα

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν στη διαιτησία. Αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, η γλώσσα ή γλώσσες καθορίζονται από το διαιτητικό δικαστήριο. Εκτός αν η συμφωνία των μερών ή ο καθορισμός από το διαιτητικό δικαστήριο προβλέπει διαφορετικά, η επιλογή της γλώσσας έχει εφαρμογή

σε κάθε έγγραφο των μερών, στην ακροαματική διαδικασία, στις αποφάσεις και στις γνωστοποιήσεις του διαιτητικού δικαστηρίου.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα αποδεικτικά έγγραφα να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα ή στις γλώσσες που συμφώνησαν τα μέρη ή που αυτό καθόρισε.

Άρθρο 23

Δικόγραφο αγωγής και δικόγραφο απάντησης στην αγωγή

1. Μέσα στις προθεσμίες που έχουν ορίσει τα μέρη ή το διαιτητικό δικαστήριο, ο ενάγων πρέπει να εκθέσει στην αγωγή του το αντικείμενο της διαφοράς, το αίτημα, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά που το θεμελιώνουν, ενώ ο εναγόμενος οφείλει να απαντήσει στην αγωγή και να εκθέσει το αίτημά του. Με τα δικόγραφα τους αυτά, τα μέρη μπορούν να υποβάλουν και τα έγγραφα που θεωρούν ουσιώδη ή να μνημονεύσουν τα έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που προτίθενται να υποβάλουν.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, κάθε μέρος μπορεί κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας να μεταβάλει ή συμπληρώσει το αίτημα ή την απάντησή του, εκτός αν τούτο δεν επιτραπεί από το διαιτητικό δικαστήριο, ιδίως λόγω καθυστερημένης υποβολής του.

Άρθρο 24

Ακροαματική και γραπτή διαδικασία

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει αν θα τηρηθεί ακροαματική διαδικασία ή αν η διαιτητική διαδικασία θα διεξαχθεί με έγγραφα και άλλα στοιχεία. Αν τα μέρη δεν απέκλεισαν την ακροαματική διαδικασία, το διαιτητικό δικαστήριο οφείλει σε κάθε περίπτωση που το ζητήσει ένα μέρος να διεξαγάγει ακροαματική διαδικασία, σε χρόνο που αυτό κρίνει κατάλληλο.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο ειδοποιεί τα μέρη εγκαίρως πριν από κάθε ακροαματική διαδικασία και κάθε διεξαγωγή αποδείξεων.

3. Δικόγραφα, έγγραφα ή πληροφορίες που ένα μέρος υποβάλλει ή ανακοινώνει στο διαιτητικό δικαστήριο γνωστοποιούνται στο άλλο μέρος. Επίσης, το διαιτητικό δικαστήριο γνωστοποιεί στα μέρη κάθε έκθεση πραγματογνωμοσύνης και κάθε αποδεικτικό έγγραφο στα οποία ενδέχεται να στηρίξει την απόφασή του.

Άρθρο 25

Ερημοδικία

Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο:

α) κηρύσσει περατωμένη τη διαιτησία, αν ο ενάγων χωρίς σπουδαίο λόγο δεν υποβάλει την αγωγή του σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1, εφαρμόζοντας το άρθρο 32 παρ. 2 εδ. α',

β) συνεχίζει τη διαδικασία, αν ο εναγόμενος παραλείπει χωρίς σπουδαίο λόγο να απαντήσει στην αγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1, χωρίς πάντως να μπορεί να συναγάγει, από μόνη την παράλειψη αυτή, ομολογία των ισχυρισμών του ενάγοντος,

γ) μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία και να εκδώσει απόφαση με βάση τις υφιστάμενες αποδείξεις, αν ένα μέρος χωρίς σπουδαίο λόγο παραλείπει να παραστεί σε ακροαματική διαδικασία ή να προσκομίσει αποδεικτικά μέσα.

Άρθρο 26

Διορισμός πραγματογνώμονα από το διαιτητικό δικαστήριο

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί:

α) να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες με την εντολή να υποβάλουν έκθεση επί συγκεκριμένων υπό κρίση ζητημάτων,

β) να επιβάλει σε κάθε μέρος να παράσχει στον πραγματογνώμονα κάθε σχετική πληροφορία ή να υποβάλει ή να καταστήσει προσιτά έγγραφα, εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα, προς εξέταση από τον πραγματογνώμονα.

2. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, ο πραγματογνώμονας, μετά την υποβολή της γραπτής ή προφορικής έκθεσής του, οφείλει, ύστερα από αίτηση ενός μέρους ή όταν το διαιτητικό δικαστήριο το κρίνει απαραίτητο, να μετάσχει σε ακροαματική διαδικασία κατά την οποία τα μέρη μπορούν να του υποβάλουν ερωτήσεις και να καλέσουν μάρτυρες πραγματογνώμονες που ορίστηκαν από αυτά, προκειμένου να εκθέσουν τις απόψεις τους επί των συγκεκριμένων αμφισβητούμενων ζητημάτων.

Άρθρο 26Α

Επίδειξη εγγράφων και προσκομιδή αποδείξεων

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο έχει την εξουσία να επιβάλει στα μέρη να προσκομίσουν έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που βρίσκονται στην κατοχή ή στη διάθεσή τους και πιθανολογείται ότι θα έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της διαιτησίας.

2. Η εξουσία της παρ. 1 ασκείται σε όποιο στάδιο της διαδικασίας κρίνει το διαιτητικό

δικαστήριο κατάλληλο, ύστερα από αίτηση μέρους ή με πρωτοβουλία του διαιτητικού δικαστηρίου, και αφού έχει ζητηθεί από τα μέρη να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Άρθρο 27

Δικαστική συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων

Το διαιτητικό δικαστήριο ή ένα μέρος, με την έγκριση του διαιτητικού δικαστηρίου, μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων. Το δικαστήριο μπορεί να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη διεξαγωγή αποδείξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 28

Εφαρμοστέο δίκαιο στην ουσία της διαφοράς

1. Το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου που επέλεξαν τα μέρη. Με την επιφύλαξη ρητής αντίθετης συμφωνίας των μερών, η επιλογή του δικαίου ή του δικαϊκού συστήματος ενός κράτους δεν συμπεριλαμβάνει τους κανόνες σύγκρουσης του δικαίου του κράτους αυτού.
2. Ελλείπει επιλογής των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει το ουσιαστικό δίκαιο που υποδεικνύεται από τους κανόνες σύγκρουσης τους οποίους θεωρεί καταλληλότερους.
3. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει κατά δικαία κρίση (*ex aequo et bono*) ή κατά την επείκεια (ως *amiable compositeur*) μόνο στην περίπτωση που τα μέρη το έχουν ρητά εξουσιοδοτήσει προςτούτο.
4. Σε κάθε περίπτωση το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και αφού λάβει υπ' όψη τις εμπορικές συνήθειες που έχουν εφαρμογή στη συγκεκριμένη συναλλαγή.

Άρθρο 29

Απόφαση από περισσότερους διαιτητές

Αν οι διαιτητές είναι περισσότεροι και με τη συμφωνία διαιτησίας δεν ορίζεται διαφορετικά, αποφασίζουν κατά πλειοψηφία. Αν δεν σχηματισθεί πλειοψηφία, υπερισχύει η γνώμη του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου. Διαδικαστικά ζητήματα μπορούν να ρυθμιστούν από τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου, αν

του έχει δοθεί σχετική εξουσία από τα μέρη ή από όλους τους διαιτητές.

Άρθρο 30

Συμβιβασμός

1. Αν κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας τα μέρη επιλύσουν συμβιβαστικώς τη διαφορά, το διαιτητικό δικαστήριο περατώνει τη διαιτησία. Αν το ζητήσουν τα μέρη και το διαιτητικό δικαστήριο δεν έχει αντίρρηση, τότε καταγράφει τον συμβιβασμό εκδίδοντας διαιτητική απόφαση κατά τους όρους του συμβιβασμού.

2. Η κατά την παρ. 1 διαιτητική απόφαση εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31, αναφέρεται σε αυτή ότι είναι διαιτητική απόφαση, έχει δε την ίδια ισχύ και τα ίδια αποτελέσματα όπως κάθε άλλη διαιτητική απόφαση που εκδίδεται επί της ουσίας της διαφοράς.

Άρθρο 31

Μορφή και περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης

1. Η διαιτητική απόφαση συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από τον διαιτητή ή τους διαιτητές. Όταν οι διαιτητές είναι περισσότεροι, αρκούν οι υπογραφές της πλειοψηφίας των μελών του διαιτητικού δικαστηρίου, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται στην απόφαση ο λόγος της έλλειψης των άλλων υπογραφών.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η διαιτητική απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη, εκτός αν πρόκειται για διαιτητική απόφαση με περιεχόμενο τον συμβιβασμό των μερών, κατά το άρθρο 30.

3. Η διαιτητική απόφαση αναφέρει τον χρόνο της έκδοσής της και τον τόπο της διαιτησίας, όπως αυτός καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1. Η διαιτητική απόφαση θεωρείται ότι εκδόθηκε στον τόπο αυτόν.

4. Σε κάθε μέρος παραδίδεται από ένα πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης. Η παράδοση αυτή δεν λογίζεται ως επίδοση για την αφετηρία της προθεσμίας του άρθρου 34 παρ. 3 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 32

Περάτωση της διαιτησίας – Αμοιβή και έξοδα

1. Η διαιτησία περατώνεται με τη διαιτητική απόφαση ή με πράξη του διαιτητικού δικαστηρίου κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει πράξη περάτωσης της διαιτησίας σε περίπτωση που:

α) ο ενάγων αποσύρει το αγωγικό αίτημα, εκτός αν ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και το διαιτητικό δικαστήριο αναγνωρίζει ότι ο τελευταίος έχει έννομο συμφέρον για την τελειωτική επίλυση της διαφοράς,

β) τα μέρη συμφωνούν να περατωθεί η διαιτησία,

γ) το διαιτητικό δικαστήριο διαπιστώνει ότι, για οποιονδήποτε άλλο λόγο, η συνέχιση της διαδικασίας είναι περιττή ή αδύνατη.

3. Όταν περατωθεί η διαιτησία, παύει η εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 33 και 34 παρ. 5.

4. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπ' όψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, τη διαιτητική διαδικασία και ιδιαίτερα την έκβαση της διαιτησίας, επιμερίζει στα μέρη με απόφασή του τη δαπάνη της διαιτησίας, στην οποία περιλαμβάνονται και οι εύλογες δαπάνες των μερών για την υποστήριξή τους στη διαιτησία. Αν η δαπάνη δεν έχει καθορισθεί μέχρι το πέρας της διαιτησίας, ο καθορισμός και επιμερισμός μπορεί να γίνει με χωριστή διαιτητική απόφαση.

5. Αν πρόκειται να εκτελεστεί η διαιτητική απόφαση στην Ελλάδα, ο διαιτητής ή, αν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους διαιτητές, ο οριζόμενος από το διαιτητικό δικαστήριο διαιτητής, ή εξουσιοδοτημένος τρίτος είναι υποχρεωμένος, όταν του ζητηθεί, να καταθέσει ένα πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος της διαιτησίας ή, αν αυτό δεν μπορεί να προσδιορισθεί, του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Άρθρο 33

Διόρθωση και ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης

1. Αν τα μέρη δεν έχουν ορίσει άλλη προθεσμία, κάθε μέρος μπορεί εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοση της διαιτητικής απόφασης, να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο: α) να διορθώσει στην απόφαση λογιστικά, γραφικά ή παρεμφερή λάθη, β) να ερμηνεύσει ένα συγκεκριμένο τμήμα της διαιτητικής απόφασης, χωρίς να αλλοιώσει το διατακτικό της. Το αίτημα γνωστοποιείται στο άλλο μέρος. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος. Η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου επί του αιτήματος διόρθωσης ή ερμηνείας αποτελεί μέρος της διαιτητικής απόφασης.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως να διορθώσει κάθε λάθος από εκείνα που αναφέρονται στην παρ. 1 περ. α' του παρόντος άρθρου εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης.

3. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει, εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοση της διαιτητικής απόφασης,

γνωστοποιώντας το αίτημά του στο άλλο μέρος, την έκδοση συμπληρωματικής απόφασης επί αιτημάτων που υποβλήθηκαν στη διαιτησία αλλά παραλείφθηκαν στη διαιτητική απόφαση. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται για το αίτημα αυτό εντός εξήντα (60) ημερών.

4. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την προθεσμία διόρθωσης ή ερμηνείας της διαιτητικής απόφασης ή την προθεσμία έκδοσης της συμπληρωματικής απόφασης.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 31 εφαρμόζονται στη διόρθωση ή ερμηνεία διαιτητικής απόφασης, καθώς επίσης και στη συμπληρωματική απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Άρθρο 34

Η αγωγή ακύρωσης

1. Κατά της διαιτητικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί μόνο αγωγή ακύρωσης, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Η διαιτητική απόφαση μπορεί να ακυρωθεί από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 2 μόνον αν:

α) Ο ενάγων προβάλλει και αποδεικνύει ότι:

αα) συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία διαιτησίας του άρθρου 7 δεν είχε την προς τούτο ικανότητα με βάση το επί της ικανότητας αυτής εφαρμοστέο δίκαιο ή ότι η συμφωνία διαιτησίας δεν είναι έγκυρη σύμφωνα με το άρθρο 7Α παρ. 1 ή ότι το διαιτητικό δικαστήριο έκρινε ότι δεν είχε δικαιοδοσία παρά την ύπαρξη έγκυρης συμφωνίας διαιτησίας, ή

ββ) δεν ειδοποιήθηκε κατά προσήκοντα τρόπο για τον ορισμό διαιτητή ή για τη διαδικασία της διαιτησίας, ή από άλλο λόγο περιήλθε σε ανυπαίτια αδυναμία να προβάλει τους ισχυρισμούς του, ή

γγ) η διαιτητική απόφαση αφορά διαφορά που δεν εμπίπτει στη συμφωνία διαιτησίας ή περιέχει διατάξεις που υπερβαίνουν τα όρια της συμφωνίας ή τα υποβληθέντα στη διαιτησία αγωγικά αιτήματα. Αν όμως οι διατάξεις που καλύπτονται από τη συμφωνία περί διαιτησίας μπορούν να αποχωρισθούν από εκείνες που δεν καλύπτονται, τότε μόνο ως προς τις τελευταίες χωρεί ακύρωση της διαιτητικής απόφασης, ή

δδ) η συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνη με τη συμφωνία των μερών ή, αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, η

συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνη με τον παρόντα νόμο, ή

εε) συντρέχει λόγος αναψηλάφησης κατά το άρθρο 544 αριθ. 6 και 10 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

β) Το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της αγωγής ακύρωσης κρίνει και αυτεπαγγέλτως ότι:

αα) το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι δεκτικό διαιτησίας κατά το ελληνικό δίκαιο,

ββ) η διαιτητική απόφαση είναι αντίθετη προς τη διεθνή δημόσια τάξη, όπως αυτή νοείται στο άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα, αδιακρίτως αν στη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμόστηκε ημεδαπό ή αλλοδαπό δίκαιο.

3. Η αγωγή ακύρωσης ασκείται εντός προθεσμίας τριών μηνών, η οποία αρχίζει από την επίδοση της διαιτητικής απόφασης στο μέρος που την ασκεί. Αν εκκρεμεί διόρθωση ή ερμηνεία ή συμπλήρωση της διαιτητικής απόφασης κατά το προηγούμενο άρθρο, τότε η προθεσμία αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Για την προθεσμία ως προς τον λόγο ακύρωσης της παρ. 2 εδ. α' περ. εε' του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 545 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Κανείς δεν μπορεί να δημιουργήσει λόγο ακύρωσης από τις δικές του πράξεις ή παραλείψεις.

5. Το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτημα ή και αυτεπαγγέλτως, αντί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει τη διαιτητική απόφαση για ελάττωμα που εκτίθεται στην απόφαση του δικαστηρίου και μπορεί να αρθεί, να αναπέμψει τη διαφορά στο διαιτητικό δικαστήριο που είχε εκδώσει τη διαιτητική απόφαση, για την άρση του ελαττώματος αυτού, θέτοντας ταυτόχρονα προθεσμία έκδοσης της νέας διαιτητικής απόφασης που δεν θα υπερβαίνει τις ενενήντα (90) ημέρες. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από το διαιτητικό δικαστήριο μόνον αν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

6. Η ακύρωση της διαιτητικής απόφασης έχει ως συνέπεια, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, την αναβίωση της διαιτητικής συμφωνίας ως προς την κριθείσα διαφορά.

7. Με έγγραφη, ρητή και ειδική συμφωνία τους μπορούν τα μέρη να παραιτηθούν οποτεδήποτε από την αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή διατηρείται η δυνατότητα προβολής των λόγων ακύρωσης κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 35

Δεδικασμένο και εκτελεσότητα

1. Η διαιτητική απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.
2. Η διαιτητική απόφαση αποτελεί από την έκδοσή της δεδικασμένο και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 322, 324 έως 330, 332 έως 334 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, είναι δε εκτελεστή. Το δεδικασμένο καταλαμβάνει και προδικαστικά ζητήματα που κρίθηκαν από το διαιτητικό δικαστήριο και εμπίπτουν στη διαιτητική συμφωνία. Η διαιτητική απόφαση ενεργεί έναντι τρίτων προσώπων μόνον αν τα πρόσωπα αυτά δεσμεύονται από τη διαιτητική συμφωνία.
3. Η άσκηση της αγωγής ακύρωσης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης. Εφόσον έχει ασκηθεί παραδεκτά κατά το άρθρο 34 αγωγή ακύρωσης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να χορηγήσει αναστολή, με ή χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αγωγής, αν πιθανολογεί την ευδοκίμηση κάποιου λόγου ακύρωσης.

Άρθρο 36

Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων

1. Η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 4220 της 19/19 Σεπτεμβρίου 1961 «Περί κυρώσεως της εν Νέα Υόρκη την 10ην Ιουνίου 1958 υπογραφείσης συμβάσεως περί αναγνωρίσεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων».
2. Η διαιτητική απόφαση, ανεξάρτητα από την χώρα στην οποία εκδόθηκε, αναγνωρίζεται ως δεσμευτική και κηρύσσεται εκτελεστή ύστερα από έγγραφη αίτηση στο αρμόδιο δικαστήριο.
3. Το αιτούμενο την αναγνώριση ή την εκτέλεση της αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης μέρος πρέπει να υποβάλει στο αρμόδιο δικαστήριο την πρωτότυπη διαιτητική απόφαση ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτής. Αν η διαιτητική απόφαση δεν έχει συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τον διάδικο σε υποβολή επίσημης μετάφρασης.

Άρθρο 37

Οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας

1. Μπορούν να ιδρύονται οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας με δήλωση που κατατίθεται από τον οργανισμό στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Οι οργανισμοί αυτοί

πρέπει να έχουν την εταιρική μορφή της ανώνυμης εταιρίας, με ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 100.000 Ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο, ή να είναι ΝΠΔΔ, πρέπει δε να διαθέτουν κανονισμό διαιτησίας και κατάλογο διαιτητών (αποκλειστικό ή ενδεικτικό) που απαρτίζεται από πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας στη διεξαγωγή διαιτησιών. Επί των διαιτησιών που διεξάγονται κατά τον κανονισμό διαιτησίας τέτοιου οργανισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου ή οι διατάξεις των άρθρων 867επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η δήλωση προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης συνοδεύεται από αντίγραφο του καταστατικού, κατάλογο μετόχων, σύνθεση των διοικητικών και εποπτικών οργάνων, ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αντίγραφο του κανονισμού διαιτησίας, κατάλογο των διαιτητών και ετήσια έκθεση δραστηριότητας. Οι οργανισμοί ενημερώνουν για κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το αργότερο μία φορά τον χρόνο. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης τηρεί αρχείο των οργανισμών θεσμικής διαιτησίας, στο οποίο έχει πρόσβαση κάθε ενδιαφερόμενος, και μπορεί οποτεδήποτε να διενεργεί έλεγχο κατά πόσον ο οργανισμός διαιτησίας τηρεί τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

2. Οι μόνιμες διαιτησίες που ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 902 του ΚΠολΔ και των άρθρων 131 και 132 του ν. 4194/2013 εξακολουθούν να διέπονται από τις οικείες διατάξεις.

3. Οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας που έχουν εγκύρως συσταθεί και λειτουργούν στην αλλοδαπή μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες θεσμικής διαιτησίας στην Ελλάδα.

Άρθρο 38

Τελικές διατάξεις

1. Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται ο ν. 2735/1999. Διαιτησίες οι οποίες άρχισαν πριν την ημερομηνία αυτή εξακολουθούν να διέπονται από τον ν. 2735/1999. Συμφωνίες διαιτησίας που αναφέρονται στον ν. 2735/1999 νοούνται ως αναφερόμενες στον παρόντα νόμο.